

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 februarie 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Nicolae Gordilă,

Judecătorii - Elena Covalenco, Iurie Diaconu,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2014 de inculpatul

Tihon Ion Mihail, născut la 04 iulie 1971, originar din or.Călărași, domiciliat în mun.Chișinău, str.Zelinski 5/7, ap.5.

Termenul examinării cauzei:

1. 03.02.2014 - 17.09.2014 - prima instanță,
2. 10.10.2014 - 27.10.2014 - instanța de apel,
3. 15.01.2015 - 11.02.2015 - instanța de recurs.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Bender din 17 septembrie 2014, Tihon Ion a fost condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal la amendă în mărime de 200 unități convenționale.

Acțiunea civilă a părții vătămate Babilev Vitalii a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului prejudiciului material să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Tihon Ion, la 23 octombrie 2013, ora 19.30, activînd în calitate de șofer al microbuzului „Mercedes-Sprinter”, cu n/î COM 948, în timpul deplasării pe ruta Chișinău-Varnița, ajungînd în preajma casei nr.5, cartierul „Severnii”, mun.Bender, în prezența unor persoane străine, pasageri ai rutei și cetățenilor din stradă, sub pretextul că pasagerul Babilev Vitalii, s-a exprimat în adresa lui cu cuvinte necenzurate, i-a aplicat ultimului cîteva lovituri cu pumnul în regiunea feței cauzîndu-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.416 din 30 octombrie 2013, vătămări corporale neînsemnate.

3. Împotriva sentinței au declarat apel procurorul și avocatul L.Cara-Palii în numele inculpatului, care au solicitat:

- procurorul, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care I.Tihon să fie condamnat în baza art.287 alin.(3) Cod penal la 5 ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe termen de probă de 3 ani, cu admiterea acțiunii civile înaintate de partea vătămată în mărime de 2500 lei, invocînd că instanța neîntemeiat a reîncadrat acțiunile inculpatului în baza art.287 alin.(1) Cod penal, pe motiv că nu s-a dovedit faptul că dînsul a aplicat careva obiect pentru vătămarea integrității corporale a părții vătămate, de rînd ce din declarațiile acestuia din urmă și a martorilor V.Verenjac, A.Topalov, M.Bulumez, O.Cebota cert rezultă că inculpatul avea în mîină o lopățică metalică, cu care a aplicat lovituri părții vătămate; instanța nu a dat apreciere corespunzătoare raportului de expertiză medico-legală, din care reiese că leziunile depistate la partea vătămată au fost cauzate cu un obiect contondent dur cu suprafață de interacțiune limitată, excluzîndu-se formarea acestora de la loviturile cu pumnul, ceea ce face dovada că aceste lovituri au fost aplicate cu hîrleț care are suprafață de interacțiune limitată, prin ce se dovedește vinovăția inculpatului și se combate versiunea înaintată de ultimul;

- avocatul în numele inculpatului, casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de achitare, invocând că instanța și-a bazat concluziile privind vinovăția inculpatului pe probe contradictorii, în lipsa unor dovezi incontestabile ce ar confirma vina acestuia, fără a relata cu certitudine cine se face vinovat de inițierea bătăii; instanța nu a ținut cont că conflictul l-a inițiat partea vătămată, care ieșind din automobil, a trântit ușa cu putere, lucru confirmat atât de martorii apărării, cât și ai acuzării; instanța urma să dea o apreciere corectă declarațiilor martorilor A.Topalova, O.Cebota, care au relatat că nu au văzut cine a fost inițiatorul conflictului, în afară de martorul V.Popa și C.Straistă, care au confirmat că inițiatorul conflictului a fost V.Babilev, care s-a adresat către șofer cu cuvinte necenzurate, apoi a încercat să-l lovească, i-a aruncat biletele și i-a izbit tare ușa, că a văzut cum partea vătămată îl lovea pe inculpat, care era rezemat de stație și avea fața însîngerată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2014, a fost respins apelul avocatului în numele inculpatului și admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Tihon Ion a fost condamnat în baza art.287 alin.(3) Cod penal la 5 ani închisoare, iar în temeiul art.90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă a părții vătămate V.Babilev cu privire la repararea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile, iar în partea prejudiciului moral s-a dispus încasarea de la I.Tihon în beneficiul părții vătămate a sumei de 5000 lei.

4.1. Pentru pronunțarea hotărârii instanța de apel a constatat că Tihon Ion, la 23 octombrie 2013, ora 19.30, activînd în calitate de șofer al microbuzului „Mercedes-Sprinter”, cu n/î COM 948, în timpul deplasării pe ruta Chișinău-Varnița, ajungînd în preajma casei nr.5, cartierul „Severnîi”, mun.Bender, în prezența pasagerilor rutei date și cetățenilor din stradă, sub pretextul că pasagerul Babilev Vitalii, fiind nemulțumit de serviciile prestate, i-a trântit prea tare ușa microbuzului, cu scopul de a-l pedepsi, a ieșit din microbuz, a înjurat partea vătămată cu cuvinte necenzurate, după care i-a aplicat cîteva lovituri cu pumnul în regiunea feței și cu o lopățică militară în diferite părți ale corpului, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.416 din 30.10.2013, vătămări corporale neînsemnate.

Concluzia dată instanța de apel și-a bazat-o pe declarațiile:

- inculpatului, care a pledat nevinovat și a declarat că la 24-25 octombrie 2013, a activat în calitate de șofer pe ruta Chișinău-Varnița, la ora 18.00 a pornit la drum, însă a fost telefonat de un coleg de al său, care i-a comunicat că la gară au rămas doi pasageri de pe rută, s-a oprit la ieșirea din mun.Chișinău, și a așteptat călătorii, care s-au dovedit a fi soții Babilev. Ajungînd la prima stație din cartierul „Severnîi”, mun.Bender, V.Babilev a coborît din rutieră, adresîndu-se către el cu cuvinte necenzurate, iar la solictarea lui de a prezenta tichetele i le-a aruncat pe torpedo și a izbit ușa cu forță, de la care aceasta s-a închis automat, apoi s-a deschis. Dînsul a ieșit din automobil să vadă ce-i cu ușa și observînd că mînerul este deteriorat, l-a ajuns din urmă pe V.Babilev, care l-a înjurat și l-a lovit cu pumnul în ochi, din care motiv s-a adresat la poliție, după care a fost internat a doua zi la spital, careva lovitură părții vătămate nu a aplicat;

- părții vătămate V.Babilev, care a relatat că, la data de 23.10.2014, în jurul orei 18.00, au venit la gară cu soția, au procurat bilete și s-au apropiat de rutieră cu care trebuia să se deplaseze, ocupînd cu bagajele două locuri, după care au ieșit afară, avînd ceva timp pînă la plecare, însă cînd s-au întors rutiera era plecată. Fiind telefonat șoferul microbuzului, acesta i-a așteptat la ieșirea din mun.Chișinău. Ajunși la locul destinației, înainte de ieșire i-a atenționat șoferului să fie mai atent față de pasageri, la ce ultimul i-a răspuns vulgar, la solictarea acestuia i-a prezentat biletele și a ieșit din microbuz închizînd ușa cu forță. La un moment auzind zgomot, s-a întors și l-a văzut pe șoferul microbuzului cu o lopățică militară în mîină, cu care l-

a amenințat, după care i-a aplicat câteva lovituri cu palma peste față, nedumerit de cele întâmplate l-a lovit și el cu pumnul, încercând să-i ia lopățica, după care s-a început bătaia, în timpul căreia I.Tihon îl lovea cu lopățica militară în regiunea șoldurilor;

- martorului V.Verenjac, care a dat declarații similare cu ale părții vătămate;

- martorului V.Popa, care a relatat că partea vătămată V.Babilev, coborîndu-se cu soția din rutieră l-a numit pe șofer cu cuvinte necenzurate, dorind să-l lovească, a aruncat în acesta tichetele boțite, iar ieșind a trîntit ușa rutierii după care șoferul a deschis ușa, a luat ceva în mîină și a traversat strada. Deoarece era întuneric și șoferul nu se întorcea, el a ieșit din rutieră și apropiindu-se de oprire, l-a văzut pe acesta rezemat de aceasta, iar V.Babilev îl lovea cu pumnul numindu-l cu cuvinte necenzurate, după care el i-a despărțit;

- martorului C.Straistă, care a declarat că în seara zilei cu pricina a activat în calitate de taximetrist și l-a transportat pe I.Tihon, care avea buza ruptă și ochiul stîng umflat la sectorul de poliție, unde acesta a povestit cele întâmplate;

- martorului I.Copancean, care a relatat că activînd în calitate de ofițer de sector a avut în gestiune un material în care figurau inculpatul și partea vătămată, pe care l-a transmis către organul de urmărire penală pentru luarea deciziei. În cadrul executării materialului ambii au depus cerere la poliție, au fost audiați și ambii au fost trimiși la examinarea medicală;

- martorului M.Bulumez, care a declarat că aflîndu-se cu niște prieteni în stație, a văzut cum șoferul rutierii de pe ruta Chișinău-Varnița a strigat din urma pasagerului V.Babilev să se oprească, după care l-a întrebat de ce a trîntit ușa, apoi șoferul l-a lovit pe partea vătămată, după care între aceștia s-a iscat o bătaie, în care pe lângă loviturile aplicate unul altuia, șoferul l-a lovit pe V.Babilev peste corp cu o lopățică;

- și actele cauzei:

- raportul de expertiză medico-legală nr.416 din 30.10.2013, conform căruia lui V.Babilev, i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate, sub formă de echimoze în regiunea inghinală stînga și coapsei stîngi, edem posttraumatic în regiunea coapsei stîngi și două excoriații în regiunea ambelor mîini, care au fost produse prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent, dur cu suprafața de interacțiune limitată, de unde rezultă că acțiunile inculpatului au fost îndreptate spre a încălca grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, săvîrșite cu aplicarea obiectelor pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

La fel, instanța de apel, a considerat că prima instanță incorect a reîncadrat acțiunile inculpatului din alin.(3) în alin.(1) al art.287 Cod penal, pe motiv că nu s-a dovedit faptul că inculpatul a aplicat careva obiecte pentru vătămarea integrității corporale, de rînd ce din probele administrate la dosar, și anume din declarațiile martorilor A.Topalov, V.Verenjac și M.Bulumez, rezultă că inculpatul a fost inițiatorul conflictului, primul a lovit partea vătămată și a avut asupra sa o lopățică, cu care i-a aplicat ultimului lovituri.

De asemenea, instanța a considerat că prima instanță incorect a dat apreciere critică declarațiilor martorului M.Bulumez, din motiv că acesta era învinuit în comiterea unei infracțiuni, deoarece faptul aflării în stare de arest pe o altă cauză penală nu înseamnă că declarațiile acestuia nu pot fi luate ca proba în cauza dată, de rînd ce a dat declarații fiind preîntîmpinat conform art.312 Cod penal, din care rezultă că inculpatul a lovit partea vătămată cu o lopățică.

În concluzie, instanța de apel a conchis că declarațiile inculpatului date în cadrul cercetării judecătorești, urmează a fi apreciate critic, deoarece se combat prin cele date la urmărirea penală, unde a recunoscut că coborînd din rutieră a luat cu el o lopățică, precum și a martorului O.Cebota, considerîndu-le ca veridice pe cele date la urmărirea penală, unde a declarat că șoferul microbuzului ieșind din mașină avea asupra sa o lopățică militară.

Prin urmare, instanța a ajuns la concluzia că și-a găsit confirmarea atît latura obiectivă, cît și cea subiectivă a infracțiunii imputate inculpatului art.287 alin.(3) Cod penal – huliganismul, adică acțiunile intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de

aplicarea violenței asupra persoanei, săvârșită cu aplicarea obiectelor pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

Astfel, instanța de apel, reieșind din cele reținute mai sus a conchis că apelul avocatului în numele inculpatului referitor la nevinovăția acestuia urmează a fi respins, din motiv că din probele administrate la caz, care sînt concludente, se demonstrează vina acestuia de fapta de care a fost pus sub învinuire, iar afirmația că partea vătămată nu are pretenții față de inculpat, este una eronată, deoarece în ședința instanței de apel acesta a pledat pentru ca inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, decît cea stabilită de prima instanță.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului instanța de apel a reținut prevederile art.7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite de către I.Tihon, de persoana acestuia, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui și, apreciind aceste împrejurări, a conchis de a-i fixa pedeapsa sub formă de închisoare, cu aplicarea dispozițiilor art.90 Cod penal, considerînd-o drept una echitabilă, deoarece inculpatul poate beneficia de posibilitatea corectării și reeducării în condiții neprivative de libertate.

Cît privește prejudiciul material solicitat în sumă de 7000 lei, instanța, reieșind din faptul că partea vătămată la urmărirea penală a declarat că acesta este în mărime de 2500 lei, a conchis că în această parte acțiunea civilă urmează a fi admisă în principiu, fiind necesară administrarea de probe suplimentare, asupra cuantumului prejudiciului urmînd să se expună instanța în ordinea procedurii civile, iar în partea prejudiciului moral, reieșind din faptul că părții vătămate prin acțiunile inculpatului i-au fost cauzate suferințe psihice, acțiunea civilă urmează a fi admisă în mărime de 5000 lei.

5. Împotriva deciziei menționate a declarat recurs ordinar inculpatul I.Tihon care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, cu referire la circumstanțele de fapt ale cauzei, solicită casarea acesteia și pronunțarea unei hotărîri de achitare, considerînd că fapta sa nu întrunește elementele infracțiunii, deoarece în cadrul urmăririi penale nu a fost efectuată cercetarea la fața locului, în cadrul căreia să fi fost ridicat careva obiect ce ar fi fost folosit de către dînsul la comiterea infracțiunii și lipsește procesul-verbal de recunoaștere a obiectului; instanța incorect și-a întemeiat concluziile de vinovăție pe declarațiile părții vătămate și a martorilor, care au fost apreciate selectiv, omițîndu-se cele în favoarea sa; instanța contrar prevederilor art.414 alin.(6) Cod de procedură penală, a pus la baza hotărîrii declarațiile martorilor V.Verenjac, A.Topalova, O.Cebota, V.Popa, M.Bulumez, care nu au fost date citirii în ședința de judecată la examinarea apelului; instanța incorect a dispus încasarea prejudiciului moral în folosul părții vătămate, deoarece procurorul în apel a solicitat doar încasarea prejudiciului material în mărime de 2500 lei, iar avocatul inculpatului în apelul declarat nu s-a referit la acțiunea civilă; pedeapsa stabilită este una prea aspră, neproportională faptei comise.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, care a solicitat declararea inadmisibilității recursului fiind vădit neîntemeiat, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță.

Însă, conform art.231 alin.(3), 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărîrilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. La calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Sub acest aspect se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 27 octombrie 2014 în prezența inculpatului I.Tihon și avocatului său, L.Cara-Palii, aceștia fiind

înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate - 10 noiembrie 2014, ora 14.00 (f.d.228 v.1).

Decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la 10 noiembrie 2014, însă, la pronunțarea acesteia atât inculpatul, cât și avocatul care i-a apărat interesele în instanța de apel, cunoscând despre data pronunțării deciziei integrale, nu s-au prezentat în ședința de judecată. Conform recipisei, inculpatului i-a fost înmînată copia deciziei motivate la 10 noiembrie 2014, în aceeași zi cînd a avut loc pronunțarea integrală a acesteia (f.d.245 v.1). Totodată, instanța de apel, respectînd prevederile art.338 alin.(4) Cod de procedură penală, a expediat pentru informare în adresa avocatului acestuia copia deciziei motivate la 11 noiembrie 2014 (f.d.246 v.1).

Astfel, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar urma să expire la sfîrșitul zilei de 11 decembrie 2014.

Inculpatul I.Tihon a declarat recursul ordinar împotriva deciziei instanței de apel la 15 decembrie 2014, adică după expirarea termenului legal de 30 zile, prevăzut de art.422 Cod de procedură penală.

Este de menționat că art.230 alin.(2) Cod de procedură penală expres stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. El nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este declarat peste termen.

În acest context, instanța de recurs conchide asupra inadmisibilității recursului înaintat de inculpatul I.Tihon, fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Tihon Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2014 în propria lui cauză penală, fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 18 februarie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu